

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Δ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Το ψωμί»

Συγγραφή: ΜΙΧΑΛΑΚΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Εφαρμογή: ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Το ψωμί

Εφαρμογή σεναρίου

Αυγουστίνος Ανδρικόπουλος

Δημιουργία σεναρίου

Κατερίνα Μιχαλάκου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Δ' & Ε Δημοτικού

Σχολική Μονάδα

12 /θέσιο Δημοτικό Σχολείο Κορινού

Χρονολογία

Από 18-01-2013 έως 24-01-2013

Διδακτική / θεματική ενότητα

4^η ενότητα του βιβλίου της Γλώσσας Δ' Δημοτικού, τεύχος β', ενότητα 4: *Εμένα με νοιάζει*

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής Ζώνης

Ιστορία

Νεοελληνική Λογοτεχνία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αγγλική Γλώσσα

Μαθηματικά

Εικαστικά

Κοινωνικές Επιστήμες

Μελέτη Περιβάλλοντος

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 10–12 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων.

II. Εικονικός χώρος

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Μια στοιχειώδης εξοικείωση με τη λειτουργία απλών λογισμικών απαιτείται και από την πλευρά του δασκάλου και από αυτήν των μαθητών. Καλό είναι ο εκπαιδευτικός να έχει ελέγξει εκ των προτέρων τα λογισμικά για να προγραμματίσει καλύτερα τις δραστηριότητές του ανάλογα με την ευχέρεια των μαθητών του.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Κατερίνα Μιχαλάκου, Το ψωμί, Νεοελληνική γλώσσα Δ' Δημοτικού, 2013.

Το σενάριο αντλεί

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός του σεναρίου είναι να κάνει μια ιστορική αναδρομή στη διαδικασία παρασκευής του ψωμιού και ταυτόχρονα να ενημερώσει τους μαθητές για τη σπουδαιότητα της διατροφικής αξίας της συγκεκριμένης τροφής. Επίσης επιχειρείται ο προβληματισμός και η κριτική στάση των μαθητών απέναντι στη διαφήμιση, καθώς και απέναντι στις διαφορετικές ποιότητες ψωμιού.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και Θεωρητικό πλαίσιο

Το ψωμί συνιστά σημαντικό κομμάτι της καθημερινής μας διατροφής. Στο πλαίσιο διαμόρφωσης στάσεων των παιδιών απέναντι στην υγιεινή διατροφή θεωρήθηκε ότι μπορεί να διδαχθεί παράλληλα με το αντικείμενο της ενότητας 6 (βιβλίο Γλώσσας, τεύχος Β΄) που είναι η ελιά και ο πολιτισμός που δημιούργησαν οι λαοί της Μεσογείου γύρω από την ελιά.

Το σενάριο βασίζεται θεωρητικά στην εποικοδομητική προσέγγιση της γνώσης και συγκεκριμένα στις απόψεις του Piaget, του Vygotsky και του Bruner και υλοποιείται μέσα από διερευνητικές και ανακαλυπτικές δραστηριότητες. Κοινός άξονας στις εποικοδομητικές θεωρίες είναι ότι η γνωστική δομή είναι ένα οργανωμένο σύστημα νοητικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις προϋπάρχουσες γνωστικές δομές, με συνέπεια να οικοδομείται η νέα γνώση μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες των ίδιων των μαθητών, με τη μέθοδο της ανακάλυψης και της συνεργατικής μάθησης.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ – ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

- να γνωρίσουν οι μαθητές το ψωμί αποτελεί βασικό είδος της καθημερινής μας διατροφής·

- να γνωρίσουν τη θρεπτική αξία του ψωμιού·
- να γνωρίσουν τα στάδια επεξεργασίας της πρώτης ύλης·
- να γνωρίσουν τα είδη ψωμιού που κυκλοφορούν στο εμπόριο και τον τρόπο παραγωγής τους·
- να ασκηθούν στην ανάγνωση και σωστή κατανόηση της σήμανσης τροφίμων·
- να γνωρίσουν την ιστορία του ψωμιού από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα·
- να έρθουν σε επαφή με έργα ζωγραφικής που έχουν σχέση με το ψωμί·
- να αναπτύξουν την ικανότητα να εργάζονται ομαδικά·
- να αναπτύξουν την παρατηρητικότητα και την κριτική σκέψη·
- να έρθουν σε επαφή με παροιμίες και εκφράσεις που έχουν σχέση με το ψωμί.

Γνώσεις για τη γλώσσα

- να μάθουν παροιμίες και εκφράσεις που έχουν σχέση με το ψωμί·
- να διαβάζουν ένα κείμενο και να αντλούν πληροφορίες που χρειάζονται·
- να ασκηθούν στον επιχειρηματικό λόγο·
- να μάθουν πως γίνεται μια παρουσίαση·
- να ασκηθούν στην ενεργή ακρόαση·
- να ασκηθούν στη διαλογική συζήτηση·
- να αναπτύξουν τη δεξιότητα να κρατούν σημειώσεις.

Γραμματισμοί

- να γνωρίζουν να κάνουν χρήση εννοιολογικών χαρτών, για να φτιάξουν μια περίληψη·
- να ασκηθούν στη σύνταξη μιας παρουσίασης·

να τοποθετούνται κριτικά απέναντι στα διαφορετικά είδη και ποιότητες ψωμιού και να αποφασίζουν ανάλογα με το τι τους συμφέρει κάθε φορά.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για την επιλογή του θέματος υπήρξε το κείμενο « στάση βροχοσταλίδων» μέρος πρώτο, (Γλώσσα Δ' Δημοτικού Τεύχος α΄, ενότητα 4), στο οποίο αναφέρονται οι συνέπειες της λειψυδρίας λόγω της στάσης των βροχοσταλίδων: « Η φλούδα της Γης σαν ρόδι παραγινωμένο ... Τα σπαρτά ξεράθηκαν κι οι μυλωνάδες έβαλαν λουκέτο στους ανεμόμυλους» . Το γεγονός ότι το ψωμί αποτελεί βασικό κομμάτι της καθημερινής μας διατροφής μας ώθησε να κάνουμε μια έρευνα γύρω από την προέλευση και τις ποιότητες ψωμιού που κυκλοφορούν στην αγορά.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Θεματικά, το σενάριο « πιάνεται» από μία φράση της ενότητας 4 του σχολικού βιβλίου και ξεδιπλώνει τη σημαντικότητα που έχει το ψωμί στη διατροφή μας. Αναφορικά με τους στόχους του προγράμματος σπουδών επικεντρώνεται στην παραγωγή λόγου και συγκεκριμένα στην επεξεργασία κειμένων αναφορικού λόγου και στην παραγωγή κειμένων κατευθυντικού λόγου.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Με τη χρήση των ΤΠΕ οι μαθητές καταφέρνουν να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και σώματα κειμένων που θα ήταν αδύνατο να βρεθούν στα πλαίσια μιας συμβατικής διδασκαλίας. Επιπλέον με τη χρήση των λογισμικών που προτείνονται για τη διδασκαλία του σεναρίου πετυχαίνουν μια οπτικοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνάς τους , γεγονός που τους βοηθά να κατανοούν καλύτερα τις γνώσεις.

Κείμενα

- <http://www.youtube.com/watch?v=vfQa38jwykQ> (το ψωμί είναι στο

τραπέζι) τραγούδι

- Η ιστορία του ψωμιού» (κείμενο)
- «τα δημητριακά» (κείμενο)
- «θρεπτική αξία του ψωμιού» (κείμενο)
- «βγάλε το ψωμί σου» (κείμενο)
- «Πρόσθετες ουσίες στα τρόφιμα» (κείμενο)
- www.piperies.gr/posts/germaniki-diafimisi-gia-psomi (διαφήμιση για το ψωμί)

Ιστορία του ψωμιού: www.bakeries.gr/bakeries/el/ψωμί-και-ιστορία_452.html

Δημητριακά: el.wikipedia.org/wiki/Δημητριακά

Θρεπτική αξία του ψωμιού: http://medidiatrofi.gr/white_black_bread

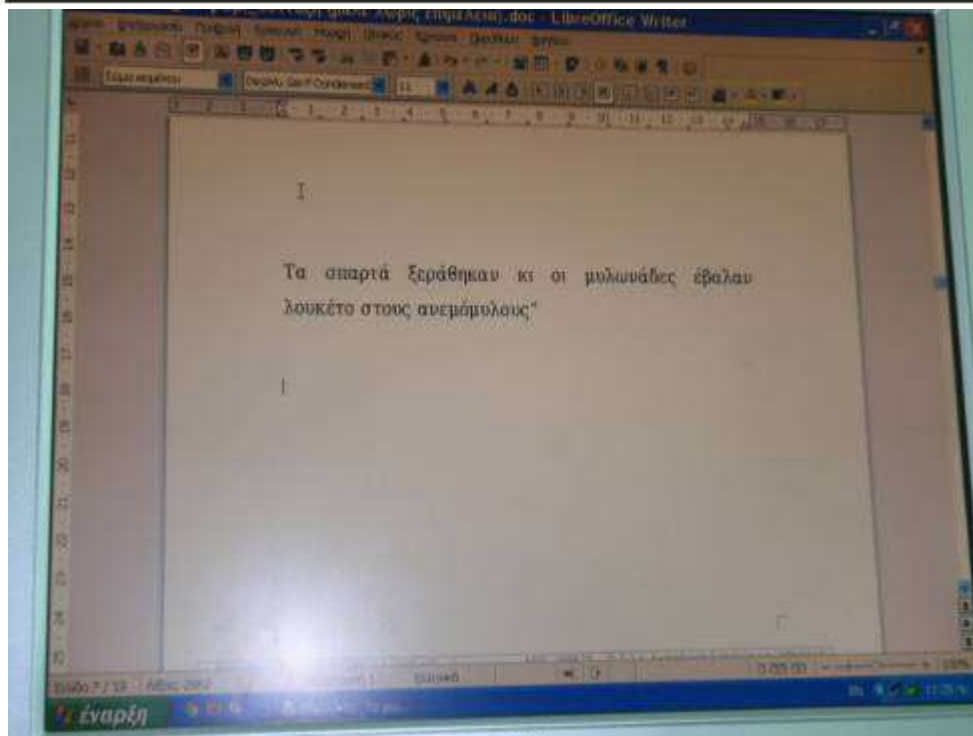
- Πρόσθετες ουσίες στα τρόφιμα: <http://www.sintagespareas.gr/simboules/sost>

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

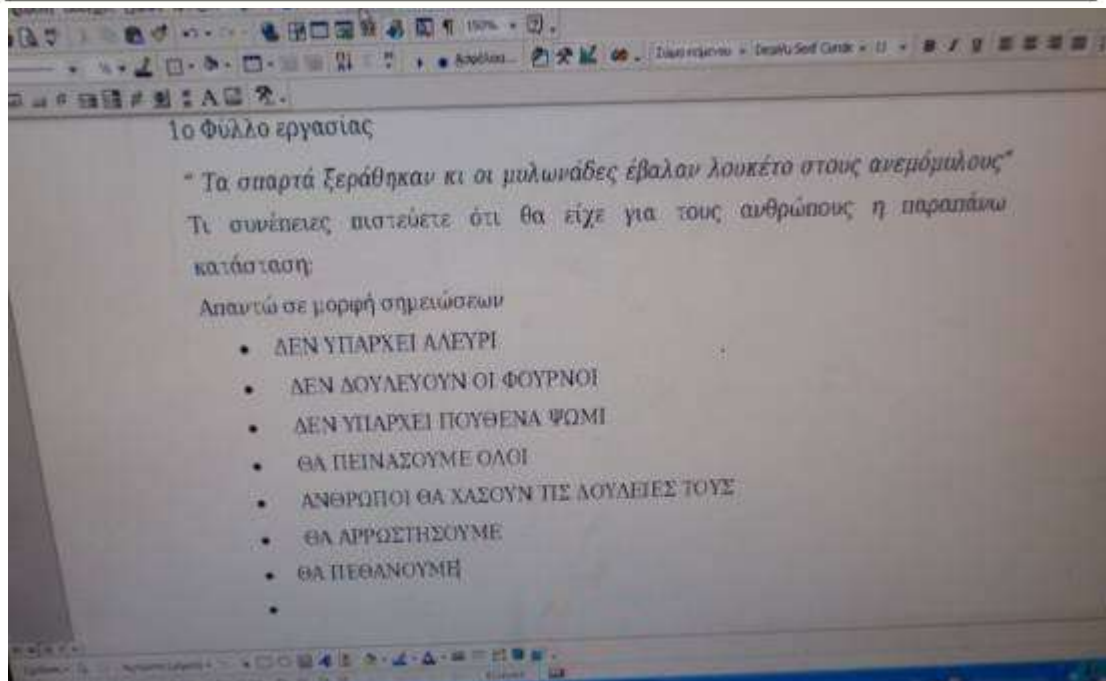
1η, 2η, 3η & 4η διδακτική ώρα

1η διδακτική ενότητα

Προβάλλαμε στον προβολέα την πρόταση: «Τα σπαρτά ξεράθηκαν κι οι μυλωνάδες έβαλαν λουκέτο στους ανεμόμυλους» και έκανα την εξής ερώτηση: «Τι συνέπειες πιστεύετε ότι θα είχε για τους ανθρώπους η παραπάνω κατάσταση;»

Οι μαθητές κατέγραψαν τις απαντήσεις τους στο φύλλο εργασίας και ακολούθησε συζήτηση γύρω από το θέμα.

Έπειτα, ζητήσαμε από τους μαθητές να ανοίξουν από τους υπολογιστές τους το πρόγραμμα tux paint και τους δώσαμε τις εξής οδηγίες:

- πατάμε διπλό κλικ στο εικονίδιο του προγράμματος·
- μπαίνουμε στο περιβάλλον και επιλέγουμε από το μενού αριστερά «νέο»·
- επιλέγουμε χρώμα ή και έτοιμη εικόνα για να αρχίσουμε και συνεχίζουμε·
- στο τέλος αποθηκεύουμε τη ζωγραφιά μας επιλέγοντας από το μενού αριστερά «αποθήκευση».

Ενημερώσαμε τους μαθητές ότι μπορούν να εμπλουτίσουν τη ζωγραφιά τους και με κείμενο, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό πολυτροπικά κείμενα. Ενώ τα παιδιά ασχολήθηκαν με τη ζωγραφική ταυτόχρονα ακούγονταν το τραγούδι «το ψωμί είναι στο τραπέζι» <http://www.youtube.com/watch?v=vfQa38jwykQ>. Η παραπάνω δραστηριότητα θα μπορούσε να γίνει και με ένα απλό πρόγραμμα ζωγραφικής, όπως αυτό που υπάρχει στα βοηθήματα, ή ακόμα και με το χέρι.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

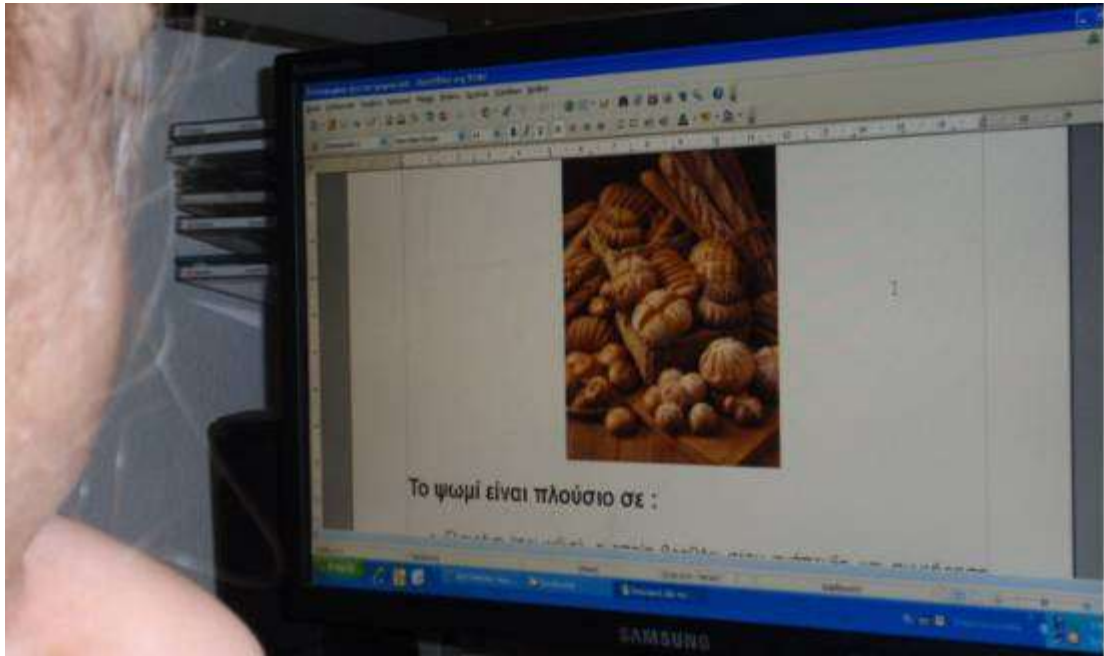
**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στη συνέχεια οι μαθητές χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες. Είχαμε ήδη ετοιμάσει στην επιφάνεια εργασίας ένα φάκελο με τίτλο « το ψωμί» και οι μαθητές αναζήτησαν τα αρχεία που χρειάστηκαν. Δόθηκε στη μια ομάδα το κείμενο «η ιστορία του ψωμιού», στη δεύτερη ομάδα «τα δημητριακά» και στην τρίτη ομάδα το κείμενο «θρεπτική αξία του ψωμιού». Οι μαθητές επεξεργάστηκαν τα κείμενα και ταυτόχρονα έφτιαξαν εννοιολογικούς χάρτες με το λογισμικό inspiration 9. Ο εκπαιδευτικός ανέλαβε τον ρόλο του συντονιστή για την ανακάλυψη της νέας γνώσης. Ήταν υποστηρικτικός και βοηθητικός, ιδιαίτερα με τις ομάδες που παρουσίασαν αδυναμία ως προς την ολοκλήρωση της εργασίας τους. Επίσης, φρόντισε ώστε τα μέλη κάθε ομάδας να αλλάζουν ρόλους, με σκοπό να έχουν όλοι την αίσθηση ότι έχουν προσφέρει στο αποτέλεσμα της δουλειάς που παρουσιάζουν.

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

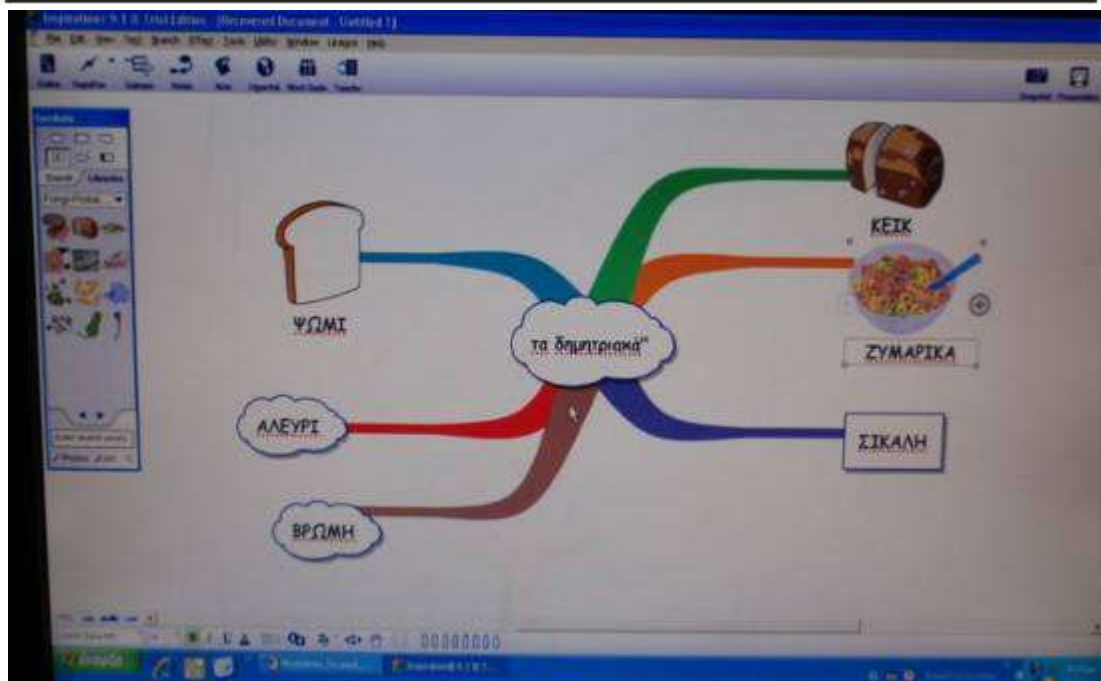
**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4η, 5η, 6η, 7η & 8η διδακτική ώρα

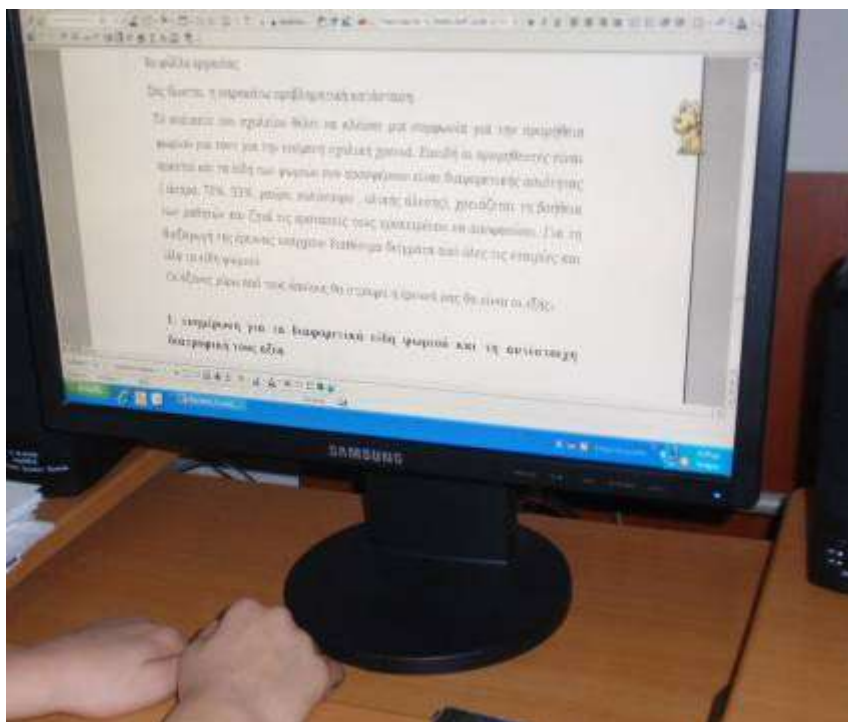
2η διδακτική ενότητα

Εκπρόσωποι από κάθε ομάδα παρουσίασαν στην ολομέλεια της τάξης μέσω των χαρτών εννοιολογικής χαρτογράφησης τις πληροφορίες που αποκόμισαν μετά από την επεξεργασία των κειμένων. Ακολούθησε συζήτηση για κάθε κείμενο ξεχωριστά και ένας από κάθε ομάδα που επιλέχτηκε ως γραμματέας κράτησε σημειώσεις με ό,τι σημαντικό προέκυψε μέσα από τη συζήτηση, αφού συμφώνησαν οι περισσότεροι με την παρότρυνση του εκπαιδευτικού. Με τον τρόπο αυτό επιτεύχθηκε ενεργή συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία προσφέροντάς τους τη δυνατότητα να επεκτείνουν και να γενικεύσουν τις γνώσεις μόνοι τους. Η διδασκαλία ήταν συμμετοχική και έλαβε υπόψη της τη διεπίδραση των παιδιών μεταξύ τους, με τον δάσκαλο και με το πρόγραμμα σπουδών (μέθοδος Dewey Learning by Doing, Μοντέλο Gagne).

Στη συνέχεια δώσαμε στους μαθητές μια φανταστική προβληματική κατάσταση και ζητήσαμε τη βοήθειά τους στην επίλυσή της. Το σενάριο ήταν αυτό:

Το κυλικείο του σχολείου θέλει να κλείσει μια συμφωνία για την προμήθεια ψωμιού για τoστ για την επόμενη σχολική χρονιά. Επειδή οι προμηθευτές είναι αρκετοί και τα είδη των ψωμιών που προσφέρουν είναι διαφορετικής ποιότητας (άσπρο, 70%, 55%, μαύρο, πολύσπορο, ολικής άλεσης), χρειάζεται τη βοήθεια των μαθητών και ζητά τις προτάσεις τους προκειμένου να αποφασίσει. Για τη διεξαγωγή της έρευνας υπάρχουν διαθέσιμα δείγματα από όλες τις εταιρίες και όλα τα είδη ψωμιού.

Ο εκπαιδευτικός πρότεινε στους μαθητές κάποιους άξονες γύρω από τους οποίους θα στραφεί η έρευνά τους:

- ενημέρωση για τα διαφορετικά είδη ψωμιού και τη αντίστοιχη διατροφική τους αξία·
- ενημέρωση γύρω από: βελτιωτικά γεύσης, συντηρητικά, χρώματα και αρωματικές ύλες·
- ενδεδειγμένος έλεγχος στις ετικέτες των προϊόντων.

Αρχίζοντας την εργασία με τον πρώτο άξονα προβλήθηκε στην ολομέλεια της τάξης το κείμενο «βγάλε το ψωμί σου» (βλ. κείμενα), το οποίο και η τάξη επεξεργάστηκε. Μέσα από το κείμενο αυτό μάθαμε για τα διαφορετικά είδη ψωμιού, καθώς και για την περιεκτικότητά τους σε θρεπτικά στοιχεία. Στο σημείο αυτό το σενάριο προέβλεπε ότι όλη αυτή η γνώση θα συγκετρωθεί, θα ομαδοποιηθεί και θα κατηγοριοποιηθεί σε πίνακες, έτσι ώστε να είναι εύκολα αναγνώσιμη και αξιοποιήσιμη. Η ταξινόμηση θα γινόταν με το πρόγραμμα «ταξινομούμε»(<http://etl.ppp.uoa.gr/content/download>), κάτι που δεν υλοποιήθηκε, αφού ο υπολογιστής μάς πρόδωσε και δεν «έτρεχε» την εφαρμογή. Με παρόμοιο τρόπο πραγματοποιήθηκε η εργασία και πάνω στον δεύτερο θεματικό άξονα που αφορά την ενημέρωση γύρω από τα βελτιωτικά γεύσης, τα συντηρητικά και τις αρωματικές ύλες. Το κείμενο μέσα από το οποίο ενημερώθηκαν οι μαθητές ήταν το «πρόσθετες ουσίες στα τρόφιμα».

Η επεξεργασία των κειμένων στον πρώτο και στον δεύτερο θεματικό άξονα έγινε στην ολομέλεια της τάξης με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού.

Στην τρίτη και τελευταία φάση της διδακτικής αυτής ενότητας οι μαθητές έλεγξαν τις ετικέτες των προϊόντων που είχαν σταλεί ως δείγματα από τους προμηθευτές και κράτησαν σημειώσεις με τα ευρήματά τους. Η εργασία αυτή έγινε σε ομάδες. Κάθε ομάδα μελέτησε ένα συγκεκριμένο αριθμό δειγμάτων και κατέγραψε τα συμπεράσματά της.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

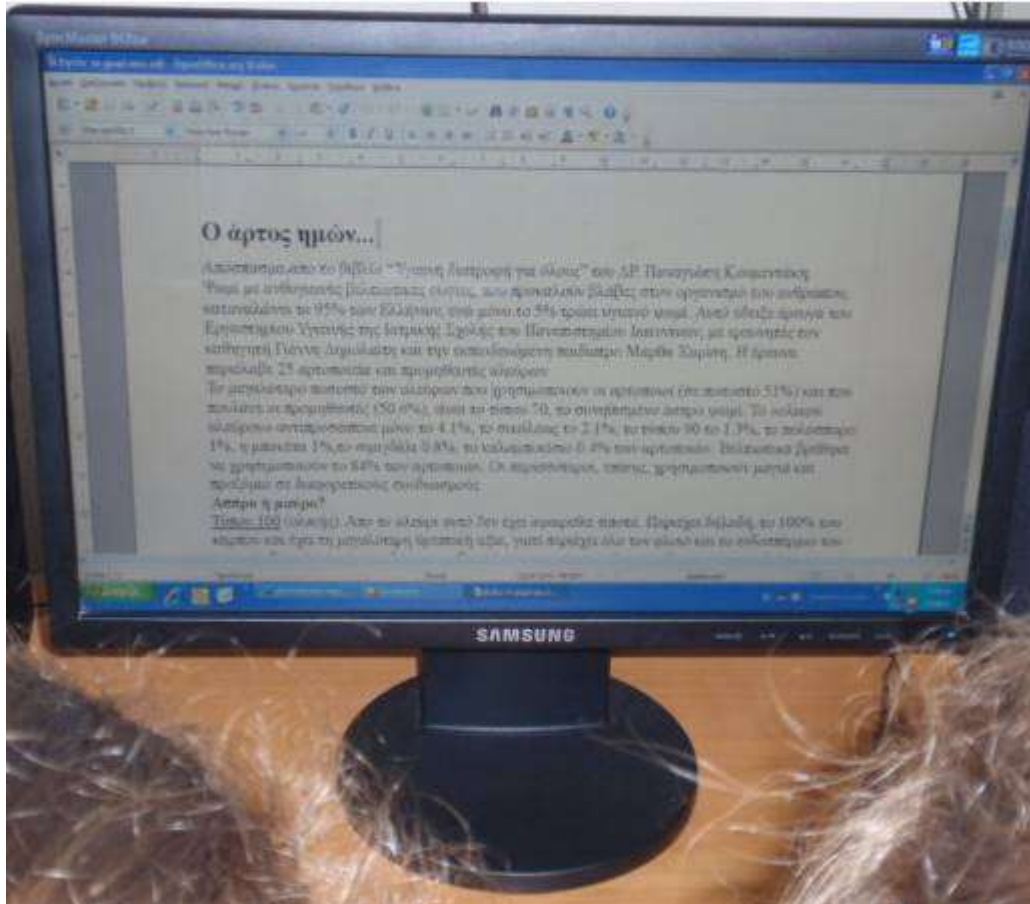

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

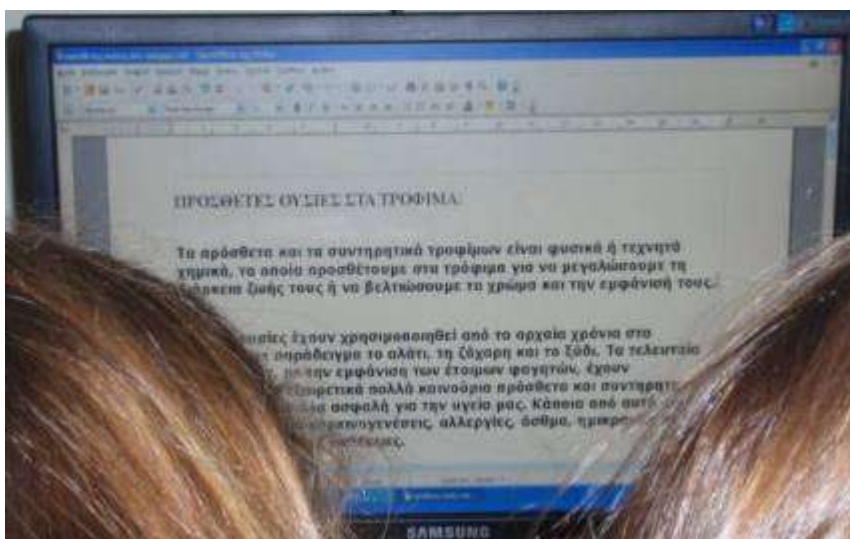
**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

9η & 10η διδακτική ώρα

3η Διδακτική Ενότητα

Στην ενότητα αυτή έγινε αναδόμηση όλων των επιμέρους στοιχείων που καταγράφηκαν στην ενότητα 2. Η εργασία έγινε στην ολομέλεια της τάξης και οι μαθητές κατέγραψαν τα αποτελέσματα–συμπεράσματά τους και διόρθωσαν τις προτάσεις τους. Παρουσιάστηκαν οι εργασίες τους και αξιολογήθηκαν όσα υλοποιήθηκαν και μάθαμε. Δεν δημιουργήθηκε ενιαίο αρχείο παρουσίασης power point όπως προέβλεπε το σενάριο γιατί θα απαιτούνταν πολύς διδακτικός χρόνος, κάτι που κρίθηκε αχρείαστο, αφού είχαμε εξασκήσει σε προηγούμενη εφαρμογή σεναρίου τη χρήση του μέσου.

11η, 12η, 13η & 14η διδακτική ώρα

4η Διδακτική ενότητα

Στην ενότητα αυτή ουσιαστικά επιχειρήθηκε μια επέκταση και ταυτόχρονα μια σύνδεση του σεναρίου με άλλα διδακτικά αντικείμενα πέρα από την ελληνική γλώσσα:

Η 1η δραστηριότητα αφορά την έρευνα σε λεξικά για να δουν οι μαθητές πώς ονομάζεται το ψωμί σε άλλες γλώσσες. Οι μαθητές εργάστηκαν με το λογισμικό translate.google.gr. Δόθηκαν οι εξής οδηγίες:

- πληκτρολογήστε τη λέξη ψωμί στον αριστερό πίνακα·
- επιλέξτε χώρα από το μενού του δεξιού πίνακα και έπειτα επιλέξτε «μετάφραση»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

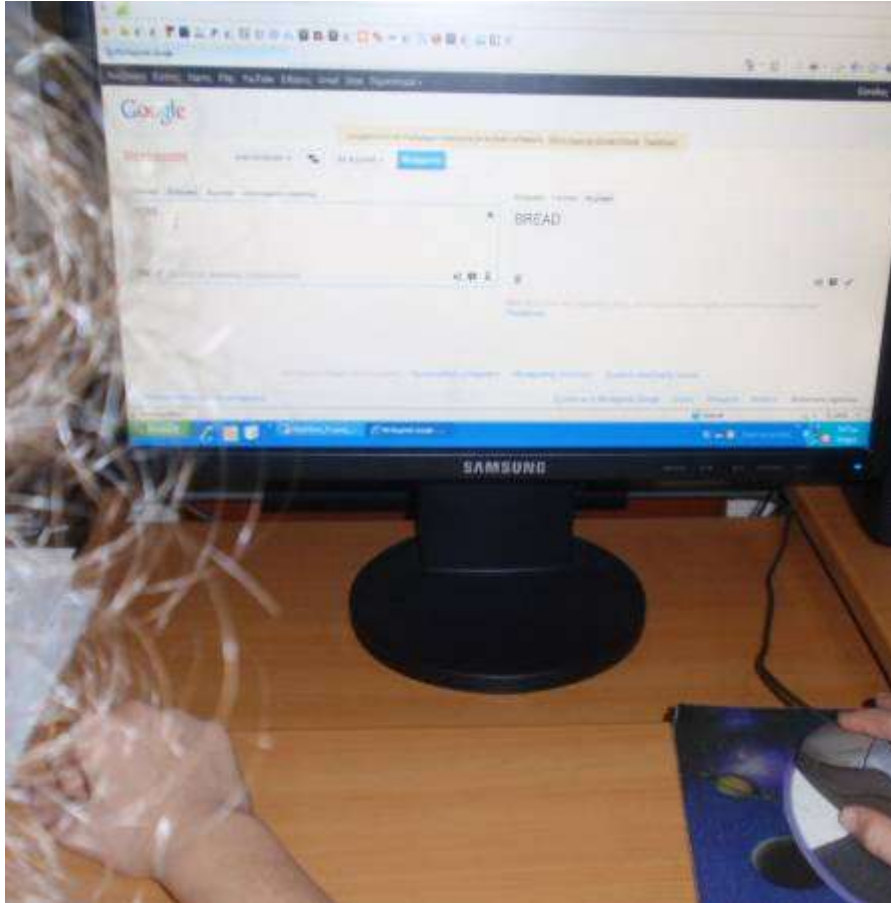

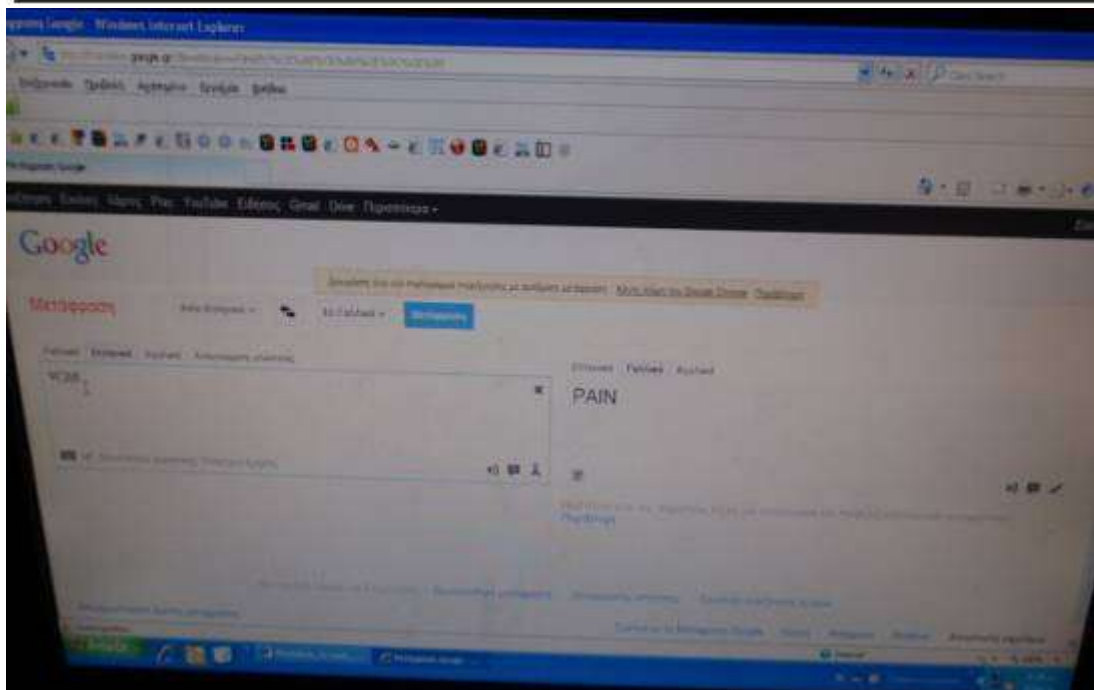
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η 2η δραστηριότητα αφορά ζωγραφική με τα δάχτυλα και με το αλεύρι.

Προβλήθηκε στους μαθητές το βίντεο από μια γερμανική διαφήμιση ψωμιού.
www.piperies.gr/posts/germaniki-diafimisi-gia-psomi

Οι μαθητές δημιούργησαν τη δική τους ζωγραφιά στο χαρτί. Η απόπειρα να χρησιμοποιηθεί αλεύρι στέφθηκε από απόλυτη αποτυχία ως προς το αισθητικό αποτέλεσμα. Οι δημιουργίες αναρτήθηκαν στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η 3η δραστηριότητα συνδέει το ψωμί με την τέχνη.

- Χωρίζονται οι μαθητές σε ομάδες και δίνονται τίτλοι των έργων διάσημων ζωγράφων που έχουν θέμα το ψωμί (προσφάγι, ο μυστικός δείπνος, οι σταχολογήτρες, μεσημεριανός ύπνος, η προμηθεύτρα, καλάθι με ψωμί, Μέγα Αρτοποιεϊόν).
- οι μαθητές ψάχνουν σε μηχανές αναζήτησης προκειμένου να βρουν τα έργα.
- σημειώνουν τον δημιουργό και τη χρονολογία που ολοκληρώθηκε το έργο και αποθηκεύουν τους πίνακες με τις πληροφορίες που τους συνοδεύουν σε προσωπικούς τους φακέλους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

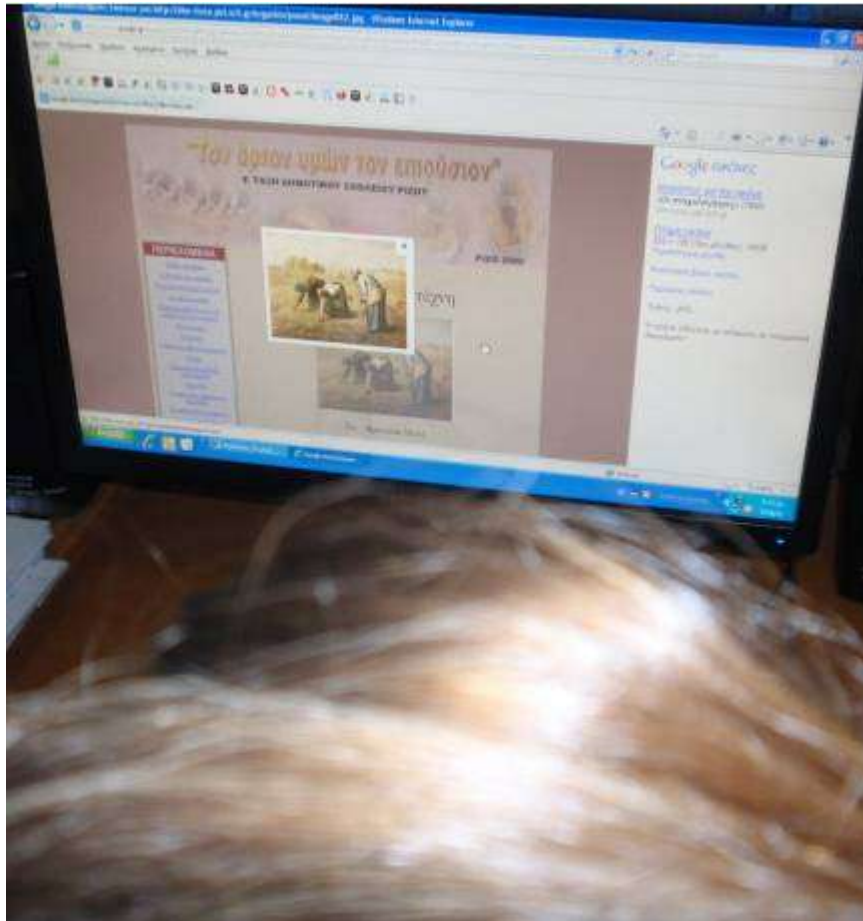

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

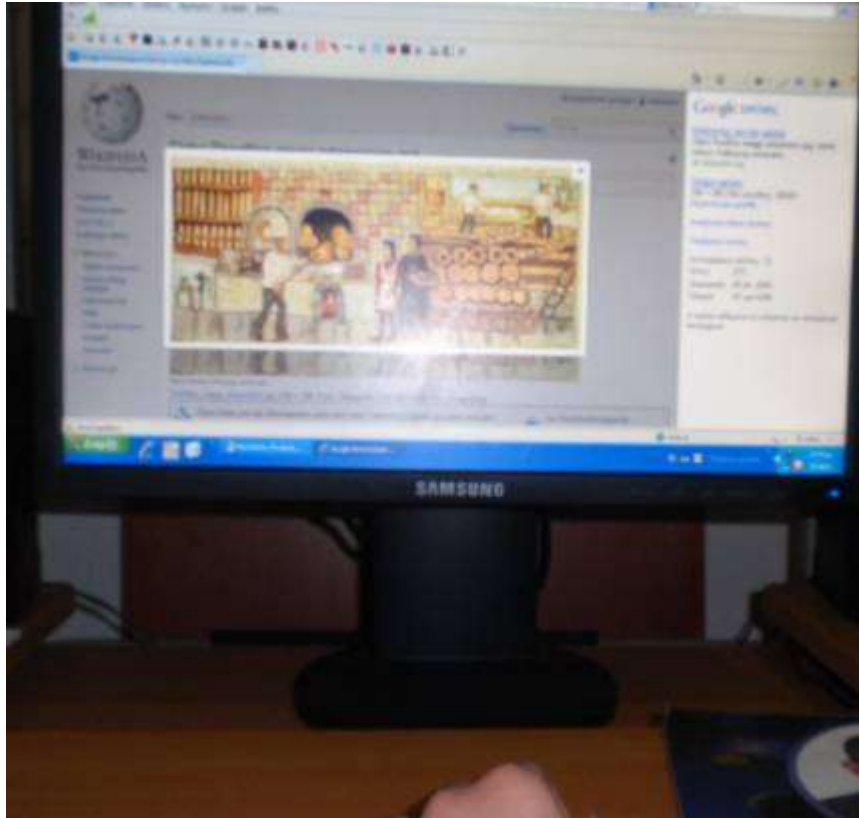

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

«Η προμηθεύτρια» (1779)
Jean Baptiste Simeon Chardin

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Α΄

Τα σπαρτά ξεράθηκαν κι οι μυλωνάδες έβαλαν λουκέτο στους ανεμόμυλους

Τι συνέπειες πιστεύετε ότι θα είχε για τους ανθρώπους η παραπάνω κατάσταση;

Απαντώ σε μορφή σημειώσεων:

- ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΛΕΥΡΙ
- ΔΕΝ ΔΟΥΛΕΥΟΥΝ ΟΙ ΦΟΥΡΝΟΙ
- ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΟΥΘΕΝΑ ΨΩΜΙ
- ΘΑ ΠΕΙΝΑΣΟΥΜΕ ΟΛΟΙ
- ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΘΑ ΧΑΣΟΥΝ ΤΙΣ ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥΣ
- ΘΑ ΑΡΡΩΣΤΗΣΟΥΜΕ
- ΘΑ ΠΕΘΑΝΟΥΜΕ
-
-
-
-
-
-
-

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Β΄

Ζωγραφίζω για το ψωμί

Χρησιμοποιώ το πρόγραμμα tux paint:

- πατάμε διπλό κλικ στο εικονίδιο του προγράμματος·
- μπαίνουμε στο περιβάλλον και επιλέγουμε από το μενού αριστερά «νέο»·
- επιλέγουμε χρώμα ή και έτοιμη εικόνα για να αρχίσουμε και συνεχίζουμε·
- στο τέλος αποθηκεύουμε τη ζωγραφιά μας επιλέγοντας από το μενού αριστερά «αποθήκευση».

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γ΄

Επιλέξτε ένα από τα παρακάτω κείμενα:

Η ιστορία του ψωμιού

Τα δημητριακά

Θρεπτική αξία του ψωμιού

Αφού τα διαβάσετε φτιάξτε εννοιολογικούς πίνακες με το λογισμικό inspiration:

- Επιλέξτε το πρόγραμμα από την επιφάνεια εργασίας·
- στο εικονίδιο που παρουσιάζεται στον υπολογιστή σας επιλέξτε «map»·
- στη συνέχεια χτίστε τον χάρτη σας με την κεντρική και τις επιμέρους ιδέες, εμπλουτίζοντάς τον και με εικόνες που θα βρείτε μέσα από το μενού symbols που εμφανίζεται πάνω αριστερά·
- στο τέλος αποθηκεύστε τον χάρτη σας.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Δ΄

Σας δίνεται η παρακάτω προβληματική κατάσταση:

Το κυλικείο του σχολείου θέλει να κλείσει μια συμφωνία για την προμήθεια ψωμιού για τoστ για την επόμενη σχολική χρονιά. Επειδή οι προμηθευτές είναι αρκετοί και τα είδη των ψωμιών που προσφέρουν είναι διαφορετικής ποιότητας (άσπρο, 70%, 55%, μαύρο, πολύσπορο , ολικής άλεσης), χρειάζεται τη βοήθεια των μαθητών και ζητά τις προτάσεις τους προκειμένου να αποφασίσει. Για τη διεξαγωγή της έρευνας υπάρχουν διαθέσιμα δείγματα από όλες τις εταιρίες και όλα τα είδη ψωμιού.

Οι άξονες γύρω από τους οποίους θα στραφεί η έρευνά σας θα είναι οι εξής:

1. Ενημέρωση για τα διαφορετικά είδη ψωμιού και τη αντίστοιχη διατροφική τους αξία.
2. Ενημέρωση γύρω από βελτιωτικά γεύσης, συντηρητικά, χρώματα και αρωματικές ύλες.
3. Ενδεδειγμένος έλεγχος στις ετικέτες των προϊόντων.

Η ομάδα που θα ερευνήσει με βάση τον άξονα 1, θα μελετήσει πρώτα το κείμενο «βγάλε το ψωμί σου» που βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας.

Η ομάδα που θα ερευνήσει με βάση τον άξονα 2, θα μελετήσει πρώτα το κείμενο «πρόσθετες ουσίες στα τρόφιμα», που βρίσκεται επίσης στην επιφάνεια εργασίας. Η ομάδα που θα ερευνήσει με βάση τον άξονα 3, θα μαζέψει τις ετικέτες των δειγμάτων που έχουν σταλεί και θα κατηγοριοποιήσει τα συστατικά.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Ε΄ εργασίας

Πληκτρολογήστε translate.google.gr σε κάποια μηχανή αναζήτησης και στη συνέχεια:

- πληκτρολογήστε τη λέξη *ψωμί* στον αριστερό πίνακα·
- επιλέξτε χώρα από το μενού του δεξιού πίνακα και έπειτα επιλέξτε «μετάφραση»·
- δημιουργήστε πολυτροπικά κείμενα χρησιμοποιώντας μια ζωγραφιά, τη σημαία της χώρας, τη λέξη *ψωμί* στη γλώσσα που έχετε επιλέξει και ό,τι άλλο εμπνέεστε·
- αποθηκεύστε το αρχείο σας στον φάκελό σας.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Ζ΄

Το ψωμί στην τέχνη

Σας δίνονται οι παρακάτω τίτλοι έργων διάσημων ζωγράφων που έχουν θέμα το ψωμί:

προσφάγι

- ο μυστικός δείπνος
 - οι σταχολογήτρες
 - μεσημεριανός ύπνος
 - η προμηθεύτρα
 - καλάθι με ψωμί
 - Μέγα Αρτοποιείον
1. Ψάξτε σε μηχανές αναζήτησης και βρείτε τα έργα αυτά
 2. Φτιάξτε αρχεία με τα έργα, τους δημιουργούς τους, τη χρονολογία που ολοκληρώθηκαν, καθώς και άλλες πληροφορίες που θεωρείτε σημαντικές.
 3. Αποθηκεύστε τα αρχεία σας στους προσωπικούς σας φακέλους.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Στη δεύτερη διδακτική ενότητα (3ο και 4ο δίωρο), οι άξονες γύρω από τους οποίους θα στραφεί η έρευνα των μαθητών θα μπορούσαν να είναι περισσότεροι ή ακόμη να έχουν και διαφορετικό προσανατολισμό. Αυτό αποφασίζεται κάθε φορά από τον εκπαιδευτικό και την τάξη που θα εφαρμόσει το σενάριο.

Κάποιες άλλες δραστηριότητες επέκτασης θα μπορούσαν να είναι οι εξής:

- δημιουργία βιβλίου τάξης με θέμα το ψωμί
- αναζήτηση ιδιωματικών φράσεων ή παροιμιών με θέμα το ψωμί
- παρασκευή ψωμιού στην τάξη

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Ο αριθμός των δραστηριοτήτων είναι ανάλογος του διαθέσιμου διδακτικού χρόνου. Δεν παρουσιάζουν δυσκολίες και δεν απαιτούν την παρέμβαση του/της εκπαιδευτικού. Για την αξιοποίηση του λογισμικού «ταξινομώ» χρειάζεται να έχει προηγηθεί μια εξοικείωση πρώτα από τον εκπαιδευτικό και στη συνέχεια από τους μαθητές. Τα παιδιά συμμετείχαν ολόψυχα στο μάθημα απολαμβάνοντας τον εναλλακτικό τρόπο διδασκαλίας.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καρασαββίδης, Η. & Β. Κόλλιας *Η ένταξη και η προστιθέμενη αξία των ΤΠΕ στους διδακτικούς σχεδιασμούς εκπαιδευόμενων στο ΠΑΚΕ Θεσσαλίας: μια μελέτη περίπτωσης, {ikaras, vkollias} @ uth.gr*. Βόλος: Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο

Θεσσαλίας

Κόμης, Β. & Κ. Ντίνας Κ. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Αθήνα.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

Χατζησαββίδης, Σ. & Μ. Αλεξίου. *Μεθοδολογία και διαδικασίες ανάπτυξης εκπαιδευτικών σεναρίων στα Γλωσσικά μαθήματα, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Θεσσαλονίκη 2012.*